

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.
Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.
Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, beltorda-utca 1. szám,
(„Közművelődés“ nyomdai részvénytársaság felvételi irodája).
Ide küldendők a hirdetések, mindennemű melléletek, előfizetések és hirdetési pénzek,
valamint a reklamatiók.
Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

A gazdasági tanárok képesítése.
A gazdaszettek kvalifikációja. Sashegyi.
A takarmány előkészítése.
Az alma, mint asztali gyümölcs. Szász Lajos.
A husnak sózása és füstölése.
Egyleti élet.
A magyar gazdaszettek és erdészek segély és nyugdíj-
egyesületének igazg. vál. ülése febr. 2-án.
Rövid sajtóközlemények.
A tej szellőztetése. — A bogács és a kainit. — A mo-
gyorónak három főfaja. — Mennyi szőlőt terem-
het egy jól ápolat szőlőtőke évenként? — Melyik
fajbaromfi legalkalmasabb?
Vegyesek.
Eredeti angol telivér mén Erdélyben. — Élő szarvasmar-
háknak kivitele Németországba. — Marharakodó
állomások megszüntetése. — Állást keres. — Új kul-
turmérnöki hivatalok. — Az állami lótenyészté-
zetek új katonai felügyelője. — Az államkincstár
a háziipar érdekében. — A székely-kereszturi bi-
kavásár.
Piaczi értesítő.

pesítés szükségét említi, két javaslat a hosszabb
segédi szolgálatból véli a képesítést kifejlesz-
tetni.

Legbehatóbban foglalkozott a kérdéssel a
zsitvanyfalui igazgató. Legelőbb felsorolja a tan-
tárgyakat, körülírja azok tanyanyagát és csopor-
tosítja a 18 tárgyat 3 szakba, u. m. I. szak:
növénytermelés, növénytan és állattan, berende-
zéstán, számvitel. II. szak az összes állattenyészté-
si, kór és gyógytani tárgyak. III. mellékszako-
k: kertészet, számtan, természettan, erdészet,
apró állatok tenyésztése, építkezés, magyar nyelv
és irálytan, földleírás.

Az igazgató általános gazd. képzettségű, s
nagy gyakorlottságu egyén kell hogy legyen, ta-
nitja az egyik fő szakcsoport tárgyait s kezeli s
vezeti a gazdaságot s a tanítást. Nehézséget a
melléktárgyak beosztása okoz a csekély személy-
zetnél. Szükséges volna 1 igazgató, 1 szaktanár,
1 segéd, 1 kertész, így jól beoszthatók lennének
a tárgyak.

Képesítést kíván érettségi után gazd. tan-
intézeti végzettséget, az állattenyésztésnél állat-
orvosi végzettséget is. Ezután 3 évi segédi szol-
gálatot, s ezután gazd. tanári vizsgát, ezután
még 3 évi segédi működést.

A *szerb nagyszent-Miklósi* igazgató gazd.
tanintézeti végzettséget, ezután 3 évi szigorú
gyakorlatot, jeles gazdák mellett, kíván. A jelölt
hajlamainak kipuhatólását szükségesnek tartja.
A segédanyagok tanítására pedagógust ajánl.

A *Csákvári* igazgató gazd. tanintézeti
végzettséget, ezután 4 évi segédi működést, az
állattenyésztési szaknál állatorvosi végzettséget ki-
ván. Ezután tehetne csak gazd. tanári vizsgát.
(Államvizsgát.)

Az *adai* igazgató legszigorubb feltételeket
szab. Kíván érettségit, további 1 évi szigorú gya-
korlatot, ezután a 3 éves gazd. tanintézetet, ez-
után még 2 évi praxist és ezután 2 évi segédi
működés után gazd. tanári vizsgát. Ezután le-
hetne segédtanár. Az ily végzettségűnek tanári
és nem tanítói címet óhajt.

A *szentimrei* igazgató a tanításban kevés
elméletet, sok gyakorlatot, chez képest a tanító
személyzetnél is nagy gyakorlati jártasságot ki-
ván. A szaktárgyak tanítóitól gazd. tanintézeti

végzettséget, Az alaptárgyak tanítójától közép-
iskolai tanári képesítést óhajt. Segédekül már
szakkép. ett ösztöndíjas s beigazolt képességű
egyéneket ajánl. Külön kertészt vinczellér is-
kolai végzettséggel s 5—6 évi jó gyakorlattal.

A *rimaszombati* igazgató gazd. tanintézetet
végzettséget ajánl, a kik ösztöndíjas segédekül
több évig alkalmaztatnának, de különböző földm.
iskoláknál, hogy így több vidék gazdasági visz-
onyait megismerjék. Kertészül végzett vinczellért
ajánl, a ki még 1—2 évet jóhírű kertészetben
töltött gyakorlatban.

Ezekután ezen gazd. egylet a földműves isko-
láknál alkalmazandó gazd. tanerők képesítéseül
azon feltételeket véli felállíthatóknak, a melyek
a kmonostori javaslatban foglaltatnak és pedig
1. manapság tanári működést nem teljesíthet
az, a ki a középiskolát érettségivel nem vé-
gezte.

2. A földm. iskoláknál nem lévén oly ta-
nitási munkamegosztás, mint a felsőbb taninté-
zeteknél, a tanítóknak a gazdaság egész körét
felölelő ismeretekkel kell birniok s ezért a nö-
vénytermelési, állattenyésztési, üzletani s keze-
lési szakokból egyaránt, — és a term. tudomá-
nyokból is elegendőleg képzeteknek kell lenniök.

3. Ezt a képességet a gazd. tanintézetek
végzése után 2—3 évi segédi működés után
teendő tanári vizsgán kell tanusítaniok.

Ezen képzettségi fok kívánatos azért is,
hogy a földműves iskolai tanerők kiválóbbjait
majdan a gazdasági tanintézetekhez is kinevez-
n lehessen.

Midőn ezekben a nm. ministerium megtsiz-
telő felhívásának gazd. egyletünk eleget tenni vélt,
még csak két körülményre bátorodik a nm.
ministerium kegyes figyelmét fölkérni.

Ezek egyike az, hogy ha a gazd. tanároktól
az előképzettség oly foka kívánatik meg, a
minőt a javaslatok is óhajtának s magunk is szük-
ségesnek tartunk s más tekintélyes testület (orsz.
magy. gazd. egyesület) is hangoztat: akkor az
ily képzettségű tanárok existenciájáról és meg-
felelő javadalmazásáról is gondoskodni kell.
Mert ha a jelenlegi tanári fizetések maradnak
meg jövőre is, (a mely fizetéseket a rende-

A gazdasági tanárok képesítése.

II.

II. Földműves iskolák.

A hat földműves iskolai igazgatótól beér-
kezett javaslatról általánosságban azt mondhat-
juk, hogy azok mindegyike a tanárképzés szük-
ségét hangsúlyozza. Egyike bővebben, másika
kevésbé bőven írja körül azokat a feltételeket,
a melyek között a tanárképzést foganatosítani
óhajtáná. De egyben mindnyájan megegyeznek
és ez az, hogy egyik javaslo sem óhajtja a föld-
miv. iskolák tanárainál előképzettségül a gazd.
akademia végzését, hanem a három éves gazd.
tanintézeti tanfolyam végzését óhajtják mind, és
pedig — igen helyesen — abból az okból, mert
a gazd. tanintézetek I-ső vagyis gyakorlati évé-
ben a sajátkezüleg végzett munkagyakorlatokból
szerzett munkaismeretet a földmiv. iskolai okta-
tásnál igen jól lehet és kell is érvényesíteni, —
az oktatás iránya és módszere is természetesen
a gyakorlati foglalkoztatásban állván.

A gazd. tanári képesítő vizsgát a gazd.
tanintézeti végzettségen felül három javaslat ha-
tározottan óhajtja, egy javaslat az alap és mel-
léktárgyak tanítójánál a középtanodai tanári kö-

Elsőrendű
műtrágyák.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyi termékek gyár (Kramer J.)

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomas salak, egeresi trágyafűsz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrá-
gyatermékeket szavatolt tartalom mellett. — Talajjelmezések díjmentesen eszközöltetnek. — Mindennemű felvilágosi-
tással és részletes árjegyzékkel szivesen szolgál a gyár központi irodája, Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz. a.
10 (7-52)
a hová a levelek és rendelések intézendők.

Szuperfoszfát.
Párolt
csontliszt.

zett uradalmakban a gazdatiszti fizetések meghaladnak) akkor nem lehet reményleni azt, hogy akadjon vállalkozó, a ki annyi évek tudományos munkája s annyi évek önfentartási nagy költsége után a gazd. tanári pályát válassza, melyen minden előírt képzettségek megszerzése után egyelőre is csak egy jobb jövőnek a reményét kaphatja meg, a tisztességes existenzia anyagi eszközei helyett! Semmi további előmenetel nincs.

A középiskolai tanárjelöltnek, a technikusnak, a khemikusnak, a gazdaszának is az érettségi után még 6 év, a gazdasz-állatorvosnak 9 év fog kelleni arra, hogy a gazd. tanári állás előírt képzettségi mértékét megszeresse. A gazdasági tanári fizetések most, midőn más tanárok és tisztviselők fizetései javítottak, a régiek maradtak. Ezekre a fizetésekre nem fognak a hivatott és képes elemek pályázni, mert másutt hálásabb tért találnak.

Ha akarjuk a javulást az ügyekben, meg kell adni annak eszközeit és így itt is méltányosabb javadalmazást kell a tanárok számára megállapítani. És ezen több kiadás magában véve sem lenne nagy és egyébként is olyan, mely indirekt uton legjobban és leghamarább meghálálja magát az országnak.

A másik körülmény pedig az, hogy a gazdasági tanárképzésnél egyszerűen rámutassunk azon gazdasági tanintézetre, a melynek ezen fontos ügyben önkénytelenül is szerep kínálkozik. Távoll állunk attól, hogy az ország egyedüli gazd. akademiájának tanítási sikereit nem méltányolnók. Azonban az ő elzárt helyzete, minden tudományos forumoktól és segédeszközöktől való távoll fekvése nem alkalmas arra, hogy a tanárképzés oda koncentráltassék. Mert ha nyújthat is az akadémia a gazd. tanításra igen sok jó alkalmat, de a valóban tudományos kiképzést az alap és segédtudományokban úgy meg nem adhatja, mint az egyetem; ez elvitathatlan tény. A gazd. tanárképzés ügye is tehát az egyetemhez terelendő, mert itt szerezhetik meg a készülő az alaptudományokat legjobban. Itt köthető ki a tisztán gazdasági szakra készülő tanárjelölttől az is — *a mit egy tanárjelöltnek sem lenne szabad elengedni — hogy az egyetemen a paedagogiai disciplinákat és hallgassa.* Itt szerezhet esetleg más fakultásoknál is kiegészítő ismereteket. Itt van a tudományok forrása, a melylyel a speciális intézetek egysorba nem állhatnak. Ide kell utalni a tanárjelöltek kiképzését is.

A Kmonostori gazd. tanintézetnek van az a kiváló szerencsés helyzete, hogy egy egyetemmel egy területen fekszik s azzal eddig is némi — bár távoli kontaktusban van, mennyiben tanárokat kapott tőle.

Az egyetemen készülő középiskolai tanárjelölt a gazd. intézetben a 4 egyetemi év alatt a gazdasági disciplinákat hallgathatja, a gazdasági tanárjelölt pedig az egyetemen a természettudományi, matematikai, vegytani, bölcsészeti-neveléstani, jogi, államtudományi ismeretekkel láthatja el magát oly alkalomszerűleg és oly alaposan, a mi M.-Óvárt és másutt nem lehetséges.

Ezekben előadván véleményünket, teljes tisztelettel vagyunk és maradtunk a nm. minisiteriumnak stb.

Szép jelét adta az erdélyi gazd. egyület ezen fölterjesztéssel a gazd. tanügy iránti érdeklődésének és hisszük, hogy a gazd. tanárképzés és képesítés ügyének rendezésénél, ez érdeméhez képest fog méltányoltatni az illetékes miniszterium részéről.

Gazdatisztek kvalifikációja.

Most, a midőn a kormány a mezőgazdaság terén is fontos reformokra készül, egyik legszentebb kötelessége volna rendezni a gazdatisztek állását.

A gazdatisztek az intelligenciának jelentős részét képezik, kiváló helyet foglalnak el a társadalomban és helyzetük még is oly visszás, mint semmi más hivatalé vagy intelligens foglalkozásé az egész világon. S ez csak is onnan van, mert a gazdatiszti állás nincsen kvalifikációhoz kötve, mert bárki, akár ért a gazdálkodáshoz, akár nem, beállhat gazdatisztnak? Az ilyen embereknek köszönhetik aztán a gazdatisztek, hogy állásuk decorummal nem bír s hogy azok, kik megszerezték a kvalifikációt, nem kaphatnak állást, mert azok a tollas zsák hordását megunt zsidó fiúk, kályhafütőből inas, inasból komornyik s komornyikból ispánná avanszírozott és magokat „gyakorlati gazdatiszteknek” nevezett elemekkel vannak betöltve, kik megvetnek minden elméleti ismeretet, ellenségei minden újításnak és utját állják az egészséges fejlődésnek.

Való az, hogy még igen sok nagybirtok van Erdélyben, a hol úgy gondolkodnak, hogy az a fiatal ember, a ki gazdasági tanintézetet végzett, nem jó gazdatiszt. S hivatkoznak például ra, hogy a gazdasági akadémia s felsőbb gazdasági tanintézetekből kitüntetéssel kikerült fiatal emberek, ha egy gazdaságba lépnek, fogalommal sem bírnak arról, hogy ismereteiket hogyan értékesítsék.

De minden pályán vannak ilyen szerencsétlenek. Ha p. o. az orvosok közül egyik-másik — bár diploma van a kezében — nem ért a sebek operációjához oly mérvben, mint a híres Billroth, azért mindjárt kuruzsló felcserekhöz fordulunk és a diplomatikus orvosokat mellőzzük?! Ezt ugyan józan észszel senki sem fogja tenni. Pedig így van ez a gazdatisztekkel is; a diplomások legnagyobb részben értenek annyit, ha nem többet a gazdálkodáshoz, mint az ugynevezett botos ispányok. Igaz ugyan — s ezt különösen meg kell említenem — hogy a gyakorlati gazdatisztek között bár szakiskolát nem végeztek, igen sokan vannak, a kik privát szorgalomból elsajátították a theoreticus ismereteket és ezek kitünő gazdák.

Hasonlitsunk össze két földbirtokot: egyet, a mely modern berendezésű és képzett tiszték által kezeltetik s egy másikat, mely még mindig egy az ósdi, régi rendszer szerint kezeltetik, olyan gazdatisztekkel, kik nem hogy szakiskola, de egyáltalában még iskolában sem jártak soha és minden elméletnek ellenségei s látni fogjuk, hogy jövedelmezőség tekintetében is a modern kezelésű birtok felette áll annak, a melyen a János inasból avanszírozott rendelkező gazdatiszt mellett „konzervatív” gazdálkodás folyik. S a mi szintén hihetetlen, hazarészünkben még sok nagy birtok van, a hol ki van mondva, hogy újításnak nem szabad történnie s ott aztán megcsik, hogy több évtizedes trágyatömeg felhasználatlanul hever, mert a János inasból előléptetett intéző ur a szobavikszolás és cipősubiczkolás mellett kiművelődött elméje úgy véli, hogy az csak ártana a földnek.

Szent kötelessége lenne tehát a kormánynak odahatni, hogy gazdatiszt csak az lehessen, a kinek meg van a kvalifikációja. Ma az akadémiát és felsőbb gazdasági tanintézetet végzett fiatal embereknek alig 30%-a van állásban. Ez

igen kedvezőtlen arány s ha e bajon segítve nem lesz, a mezőgazdasági szakiskolákban nagyon megcsökken a hallgatók száma. Mert miért képezze magát a fiatal ember gazdatisztnak, ha állást úgy sem kaphat. Pedig ne feledje el azt senki, hogy Magyarország csaknem kizárólag földművelő ország lévén, az elméleti képzettséggel is bíró praktikus gazdatisztekre nagy szükség van. Ne feledjük egy bölcs ember szavait se, a ki azt mondja: „gyakorlat, elmélet nélkül annyi, mint a test lélek nélkül.”

De más szempontból is rendezni kell a gazdatisztek helyzetét: meg kellene állapítani egy bizonyos fizetési minimumot és szabályozni kellene a gazdatisztek és földbirtokos urak közötti viszonyt. Ma egyik-másik gazdatisztnak olyan fizetése van, mint egy cselédnek, 100—200 frt csekély fizetés és conventió és e mellett állása a levegőben lóg és a földes ur tudhat rajta még sokkal könnyebb szerrel, mint a cselédeken, mert legalább a cseléd és gazda közötti viszonyt az 1876 dik évi XIII-dik törvény-czikk 81. §-sal szabályozza.

Ez tarthatatlan állapot és előbb-utóbb teljesen elidegeníti az ifjúságot a gazdasági pályától, holott mindent el kellene követni, hogy mennél többen e pályát válasszák, hogy mennél több jó és képzett gazdánk legyen.

De mindenesetre előbb gondoskodni kell a kormánynak arról, hogy a gazdatiszti állás tisztességes existenciát képezzen.

Sashegyi.

A takarmány előkészítéséről.

A takarmánynak előkészítése általában véve nem sokat változtat a takarmány emészhetőségén. Így *Hellriegel* és *Lucanus* kísérletei szerint a rozsszalmát a juhok épen úgy emésztették meg, ha azt egyszerűen megszecskezve etette, mint midőn azt megnedvesítve megfűlledni hagyta, s midőn azt vízzel leforrázta.

Ugyanezen eredményre jutott *Funke* fejős teheneknél nyers és leforrázott takarmánnyal. A takarmány naponta és fejenként állott 17.5 kg. takarmányrépa, 4 kg. lóherszéna, 4½ kg. szalmaszecska, 1 kg. polyva és ½ kg. lenmagpogácsából. Fűlesztés céljából a szecska és polyvát megnedvesítve a répával keverten ládákba taposták, 48 óráig fűlledni hagyták és még azon melegében föletették. Százalékokban kifejezve megemésztetett:

	Köz. takarm.	Fűlesztve	Köz. takarm.	Fűlesztve
Száraz anyag	64.4	60.0	62.3	64.1
Cellulose	55.3	53.6	55.0	55.1

Kreusler és mások újabban a réti széna emészhetőségét hasonlították össze szárazon, megnedvesítve és gőzölve s úgy találták, hogy míg a többi alkotórészek emészhetősége alig változott valamit, addig a gőzölés a fehérjefélék emészhetőségét 14%-kal csökkentette. Sőt ha a szénát csak egyszerűen megnedvesítették is, a fehérje emészhetősége már 7%-kal csökkent.

Kühn és társai korpával kísérleteztek, melyet a legkülönbözőbb módon előkészítve, ökrökkel etettek föl, a nélkül, hogy ez által az emészhetőséget fokozniok sikerült volna.

Az sem használt, ha a korpa hosszabb ideig — 24 óráig — áztatott; sőt azon esetben, ha az ivós viztartalma annyira fokoztatott, hogy általa az állat ivóvízszükséglete 25%-kal csökkent, a protein emészhetőségében még apadás volt megállapítható.

A korpa leforrázása, 24 órai áztatással összekötve, szintén csökkentette a protein emészhetőségét, és pedig annál nagyobb mértékben, minél jobban fölmelegedett a korpa forrázás közben.

Ezen csökkenést csak annak lehetett tulajdonítani, hogy a meleg a proteint nehezebben emészthetővé tette.

Kühu továbbá megkísérlette a korpát Stöckhardt módja szerint sósavas vízzel kifőzni, aztán a sósavat szódával neutralizálni, továbbá főzni és kovással megsvanyítani; mindezen eljárások által a korpa emészthetősége inkább csökkent, mint emelkedett.

Gabriel csillagfürt-magvakkal kísérletezett és szintén azt tapasztalta, hogy a gőzölés által csökken a fehérje emészthetősége, azonban a gőzölésnek mégis azon előnye volt, hogy a gőzölt lupinusmagvakat az állatok örömebben megették. A nyirkos cukorgyári szeletek szárítása (130° C.) által szintén csökken az emészthetőség, ha azonban a hőmérsék a 100° C. fölé nem melkedik, az emészthetőség nem változik.

A takarmány gőzölése, forrázása, füllesztése tehát az emészthetőséget sohasem emeli s jelentősége ez okból csak az esetben van, ha kevésbé izletes, vagy az állatok által nem szeretett takarmányt akarunk általa izletesebbé tenni vagy egyedül, vagy pedig más takarmányféllel keverten.

(Mezőgazd. Szemle.)

Az alma, mint asztali gyümölcs.

A gyümölcsnek tápláló ereje, a hus és hüvelyes veteményekhez viszonyítva, csekélyebb; de az árakhoz mérten, mint táplálék, egyik sem közelíti meg. Vegyük csak az elmúlt 1892-dik évet, mely gyümölcsstermésben gyengén, vagy épen sok helyen semmivel sem jutalmazta a termelőket, tapasztaljuk, hogy rendes étkezésünk után, úgy hiányzik még valami asztalunkról, és ez a valami, a múlt évben kevés számban termelt gyümölcs, mely most asztalunkat oly kevés mértékben díszesítheti — pedig a nyersen elköltött gyümölcs nem annyira erőt adó, mint inkább emésztést elősegítő és vértisztító.

Egy angol journalista így nyilatkozik: „Az alma eddig, mint táplálék nem volt kellő méltánnyal említve; pedig cukor tartalma nedvén kívül, még oly savanyokkal is bír, melyek az emésztésre nagy befolyással vannak, és a test erőszerveire hatalmas befolyást gyakorolnak. Az angol munkások az érett gyümölcsöket szinte oly táplálónak tartják, mint a kenyert és táplálóbálnak a burgonyánál. Azt mondják, hogy sült almával el lehet az ember hus nélkül is. Ki kételkedik abban, hogy a skrofula és sok más betegségek, a sok hus élvezete által a testben visszatartatnak? sok függvén attól, hogy milyen egészséggel bíró állatok husával táplálkozunk, s ily táplálékoknak befolyását a testre könnyen el is gondolhatjuk. A gyümölcs pedig, mert mindig egészséges állapotban élvezhetjük, testünkben semmi betegséget elő nem idéz, sőt tisztító és frissítőleg hat szerveinkre.” Ezek az angol megjegyzései a gyümölcsekről.

És mi magyarok, most a füstös oldal, kolbász és sonkák évadjában, adjunk gyermekeinknek mentől több gyümölcsöt, mert így könnyebben bírják ki a husevés visszahatásait s így vértük frissen forog és arcuk tündén mosolyog. De az nem mindegy, hogy akármiféle gyümölcsessel táplálkozunk. Ki azt hiszi, hogy bármely fa asztali gyümölcsöt terem, az nagyon csalódik. Azért szükség, a téli almaizlés alkalmával kiválasztani, az izlésünk szerinti sok jó almafajok közül, a helyi viszonyoknak legjobban megfelelő asztali fajokat — mert például: a Tiroli-rozmarint hiában választanók ki e célra maguknak. Minden égaljának meg vannak a maga előnyei.

Sok vidéknek nincs valami általános előnyben elismert faja, sem valami kiváló mivélési módja — csak az égalj adja meg gyümölcsük kiváló zamatját. Erdélyben a ponyik és batul igazi hazája Enyed vidéke, Fehérvár és Vajdahunyad vidéke, míg a Kolozsvár és vidékén termettek, amazoknak alakra és zamatra, alig lehet mostoha testvérük is. Azért még sem feltehető, hogy a mivélési módok ne lennének befolyással a gyümölcs izére. A mivélési mód sok eszközt ad kezünkbe az égalj hiányainak kipótlására, és ezt fel is kell használni, ha igazi asztali gyümölcsöket akarunk előállítani. Mezőken, hegyoldalokon és hegyekben, egyáltalában inkább csak gazdasági és nem asztali gyümölcsöket termelhetünk, mert ily helyeken a gyümölcsök nem oly tetszetősök és feltűnők és ritkán oly kifejlettek; míg a kertekben és a kertileg művelt területeken jobb asztali gyümölcsöt, és pedig a félmagas törzsön több sikerrel, mint a magas törzsűeken; a pulya és redély-fákon pedig a legnagyobb és legszebb gyümölcsöt termelhetünk!

Pedig nem lehet állítanunk, hogy a nagy és legszebb gyümölcsök a legjobb izzel bírjanak és hogy a magas törzsűeken termelt gyümölcs, mint asztali, nem volna élvezhető, mert igen gyakran a jóság — a nagyság és szépség áldozatja. Különbén ez izlés dolga, és e helyen nem is lehet vita tárgya.

Kolozsvárt, 1893. febr.

Szász Lajos.

A husnak sózása és füstölése.

A mi háziasszonyaink ugyan abban a véleményben vannak, hogy ők ezt a dolgot kitűnően értik; azért mégis merjük kockáztatni azt, hogy egyetmást erről a kérdéstről elmondjunk, hátha lesznek benne új dolgok, a mit törekvő gazdasszonyaink is megszívlelnék.

A mi a husnak a sózását illeti, megtörténik nem egyszer, hogy vagy kevésbé lesz megszóva a hus, vagy túlságosan lesz megszóva. Első esetben a hus nem tartós és a főzésnél rossz színt vesz fel, sőt rossz szagot is. Az utóbbi esetben tartós ugyan, de hosszabb időn át tartogatva szárazzá, keménynyé és izetlené válik.

Mindezeket el lehet kerülni akkor, hogy ha eltérünk a szokásos becslési eljárástól és a sóadagot a husnak súlyához arányítva határozzuk meg.

Az eddigi sózási eljárásnál bedörgölik a hus és többször átrakosgatják. Daczára ezen átrakosgatásnak azonban a sónak egyöntetű eloszlása nem jön létre; sokkal tökéletesebb tehát az a sózási eljárás, a mi Németországban általában divatos és a mely szerint a hus nem lesz közvetlenül megszóva, hanem sóoldattal lesz öntözve. 40—50 kg. husra 10—12 liter eső- vagy folyóvizet vesznek, ebbe 2 kg. konyhasót, 350 gr. cukrot és 20—30 gr. salétromot.

Ottan ezen oldatot úgy készítik, hogy meg szokták főzni, a habját leszedik mindaddig, míg a feloszlás tökéletes. A salétrom hozzáadása különösen fontos, mert nagyon szép, vörös színt kap tőle a hus. Ha azonban többet adunk a hushoz, mint a mennyi kellene, akkor a hus kemény lesz. A cukor a husnak tartósságot és igen jó izt kölcsönöz.

A sózandó hus meg lehetős szorososan tegyük valami faedénybe, pl. egy kádba, tegyük erre deszkadarabot és jó nehéz kövel nyomjuk le. A fentebb leirt sóoldatot ráöntjük, úgy, hogy az egész tömeget fedje és olyan helyre állítsuk fel a kádat, a hol a levegő folyton változik.

A vékonyabb darabok 10 nap alatt már kellőleg kezeltettek arra, hogy füstölés alá jöhessenek; azonban a szalonnaoldalakat és a sonkákat az esetben, ha nem nagyon meleg az idő,

4—6 hétig is lehet fekve hagyni benne. A husnak átrakása ezen eljárásnál felesleges.

Ha azután az így kezelt hus füstölni akarjuk, akkor még némi előkészületeket kell tennünk. Az oldatból kivett hus ugyanis hig sóoldattal leöblítjük és száraz, levegős helyen meg hagyjuk száradni és csak ekkor tesszük a füstre. Ily módon járva el, a hus egész tiszta és korom nélküli lesz. Egyébiránt a füstölésnél igen nagy szerepet játszik a füstanyag. Kőszénfüst elrontja a hus. Ez általánosan tudva van. Azonban a fenyőfáknak fája se ajánlható a husfüstölésre, mert kellemetlen koromizt ad a husnak. A legkitűnőbb anyag a vörös fenyő és gyertyánfa, a melyeknek füstjétől a hus tiszta és jóízű marad. Kerülni kell azt, hogy a füst forrón jöjjön a husra, hanem annak előbb le kell hűlnie, miért is üde levegővel kell annak keverve lennie.

Fontos kérdés az is, hogy mennyi ideig maradjon a hus a füstön? Vékony darabok, mint például bordák, 3—4 nap alatt jól megfüstölődnek; ellenben a szalonnaoldalok, a lapoczkák 3 hetet, nagy sonkák egész 6 hetet igényelnek. Az utóbbiakat czélszerű 14 nap múlva levenni és egy napon át préselni és így ismét visszatenni a füstbe.

A nyílt konyhájú épületekben a füstölés akadálytalanul és fáradság nélkül jól megy végbe. Mióta azonban a takaréktűzhelyek és a füstcizilinderek általában elfogadva lettek, sokszor elkerülhetlenné válik füstölő kamrákat építeni. Ezek egyébiránt nem kerülnek sokba és minden falusi lakásban nagy jótéteményt képeznek a háztartásra nézve. Ilyeneknek a készítése legkételetesebben van leírva az Engel-féle építészeti műben.

A fenti eljárás szerint füstölt husoknak a leveése rendkívül jóízű, csak olyan izű, mint a friss husé. (Gazd. Lapok.)

Egyleti élet.

— A magyar gazdatisztek és erdészek segély- és nyugdíj egyesületének igazgatóválasztmánya f. hó 2-án a „Köztelken“ *Bujánovics Sándor* elnöke alatt ülést tartott, melyben a folyó ügyek elintézése után elhatározta, hogy a segély-egyesület és a nyugdíj-szövetkezet alakuló ülését április hó 3-án délelőtt 9 és 10 órakor tartja meg. A részletes táblázatokat és azok magyarzatait tartalmazó füzet már elkészült és e napokban fog az ország minden részébe szétküldetni. A füzethez mellékelt belépő kötelező nyilatkozat f. é. márczius hó 25-ig küldendő be, annival inkább, mivel az ezután vagyis az alakulás után jelentkezők a tartalék-alap javára beiratási díj címén 10 frtot tartoznak fizetni. A kik ily füzetet nem kaptak volna, azoknak a segély-egyesület irodája (Budapest „Köztelek“) kívánságra készségesen megküldi. Elhatározatott, hogy a szövetkezet tagjai lehetnek: földbirtokosok, földbérlet, gazda- és erdő-tisztek és ezeknek alárendelt alkalmazottak. Az alapszabály-tervezetet a végrehajtó bizottság a jelentkezőknek az alakuló gyűlés előtt fogja megküldeni. Végül a választmány 6 gazdatiszt özvegyének 550 frt összegű segélyt és 2 folyamodónak 150 forint összegű ösztöndíjat szavazott meg.

Rövid szakközlemények.

— A tej szellőztetése. Hogy a frissen fejt tejt a tiszta levegő igen jó hatást gyakorol, azt már régebben észrovték. Ha a friss tejet azonnal tejszállító edényekbe töltjük, melyekben a levegő a tejhez nem fér, s azután egy ideig állni hagyjuk, a tej igen kellemetlen izt és szagot kap, míg ellenkezőleg, ha a szállító-edénybe töltés előtt a tej a levegővel érintkezett, ugyanannyi ideig való állás után is kifogástalan minőségű marad. Ennek oka abban

keresendő, hogy a tej még a legtisztább istállóban is kellemetlen szagot vesz magába, mi a szellőztetés alkalmával a tejből kiűzetik. A Lawrence-féle tejhűtőknek igen nagy előnye, hogy a tej igen vékony hártya alakjában folyik le rajtuk, s így kellemetlen szagát elveszti; főfeltétel azonban, hogy a hűtő kifogástalanul tiszta levegőjű helyiségben legyen felállítva.

— **A bogács és a kaint.** Egy német gazda tapasztalta, hogy földjén, melyet a bogácsból megtisztítani nem tudott, a kainttal való bőséges trágyázás után a bogács majdnem egészen tönkre ment. A kaintot a zab learatása után hintették fel zabos bükköny alá s mintegy 6—8 héttel a kiszórás után a hatás már igen feltűnően mutatkozott, a mennyiben a trágyázott helyen a bogács elcsenevésszett volt, míg a tarlószéleken, hova kálisó nem jutott, buján fejlődött. A kaint tudvaleg chlorvegyületeket tartalmaz, melyek iránt, úgy látszik, a bogácsgyökerek érzékenyebbek, mint a zabos bükkönyé.

— **A mogyorónak három főfaja van,** t. i. a Zelli, a Lambert és a közönséges. A megkülönböztetés a külső zöld burok szerint történik. A zelli mogyorónál a zöld burok sokkal kisebbek, mint a mogoró, úgy, hogy a mogoró egészen kint ül. A Lambertnek zöld burka sokkal nagyobb, mint a mogoró (szakállas), a közönségesnek burka pedig a mogorót épen befedi.

— **Mennyi szőlőt teremhet egy jól ápolt szőlőtőke évenként?** Virgilius és az öregebb Plinius római írók munkáiban oly hatalmas szőlőtőkékről tesznek említést, melyek nagy fákhoz hasonlítottak. Ilyen volt Plinius szerint Róma közelében, mely 316 liter bort termelt. A középkorban a ravennai egyház szőlőszéke egy 1½ méter területű szőlőtőkéből készítettett. Normandiában egy 79 cm. területű szőlőtőke évenként körülbelül 250 kg. szőlőt terem. Hampton-Courtban, Angliában, egy 1768. év óta ápolt szőlőtőke körülbelül 2500 fűt szőlőt terem évenként. A múlt században Besanconban egy szőlőtőke 1200. Toscanában pedig egy másik 5230 fűt szőlőt hozott. California a philadelphiai kiállításra beküldött egy 50—60 éves szőlőtőkét, melynek átmérője 18 hüvely volt, lombjával 10 ezer □ lábnyi területet fedett be és gyakran 7500 szőlőfűrtöt is termelt. Egy Németországban fenmaradt s előbbiekkel versenyző szőlőtőke évenként 8000 szőlőfűrtöt terem, melynek súlya 10,000 font.

— **Melyik fajbaromfi legalkalmasabb** a keresztezésre. A fajbaromfitenyésztés egyik célja az, hogy ezzel a közönséges baromfit keresztezzük, javítsuk. Igen eltérőek a vélemények, hogy melyik fajbaromfival keresztezzük, sokan a husra, sokan a tojás szaporítására fektetik a fősúlyt, de csak úgy vezet célhoz a keresztezés, ha a hus és tojás szaporítást egyesíteni képesek vagyunk, s hogy ezt elérjük, úgy alkalmas fajbaromfival kell kereszteznünk, melyben mindkét tulajdon meg van. Nézetünk szerint, ezen célra legalkalmasabb a Plymouth-Rocks tyúk fajta, mert e fajtában összpontosítva vannak a baromfiak összes jó tulajdonai, tojásai nagyok és súlya átlag 65 gramm s kitűnő tojók és költők; évenként többször kotlanak, a hizlalásra alkalmasak s ma már aklimatizálva vannak, így az idő viszontagságait is jobban ki bírják, tolluk kendermagos, tehát világos tollazatuk van, husok fehér, s keresztezéseik, mint konzum baromfi, nagyobb kelendőségnek örvendenek. A keresztezett utódok igen szépek s majdnem az apaállat nagyságát érik el. A Plymouth keresztezésekből származott tyúk súlya 2—2¼ kilót is meghaladja s így a Plymouth talán a legalkalmasabb keresztezésre, mivel az utódok öröklik a Plymouthok összes jó tulajdonait. Megjegyzendő még, hogy keresztezésekre lehetőleg 1 éves tenyészképes Plymouth kakast használjunk s egy kakas mellé ne több, mint 4—6 közönséges házi tyúkot adjunk.

Vegyes közlemények.

— **Eredeti angol telivér mén Erdélyben.** Hazarészünk hajdan nagy híri lótenyésztése 1848. után sokat veszített jelentőségéből, nagyot hanyatlott és éveken át nem nagy figyelemben részesült. Az újabb kornak lett feladatává, hogy az ismét fellendíttessék. Miként a rég mult időkben a Wesselényiek és Bánffyok voltak a lótenyésztés fejlesztésének és felvirágoztatásának uttorói; úgy a később aláhanyatlott e szép tenyésztési ágnek újabb időben való föllendítése is legelső sorban ezen főuri családok nevéhez fűződik. Legújában gróf Bánffy György erdélyi nagy birtokos és az erdélyi gazdasági egyesület állatkiállítási szakosztályának elnöke hozott nagy áldozatot a lótenyésztés ügyének. Bonchidai kiváló ménese részére „Classis” eredeti angol telivér tenyészmént hozatott direct Angolországból 3500 frtért. A mén neve „Lancastrian”, apja *Toxophilite*, anyja *Lady Sefton* (Derby nyerő). Ezen ménnek Angliában jó híri csikói vannak, melynek betelepítésével szolgálat van téve az egész erdélyi lótenyésztésnek. Mi a legmelegebben üdvözöljük a nemes grótot ezen szép sikert ígérő vásárlás alkalmából és *Lancastrian*hoz őszintén és szívből szerencsét kívánunk. Kitészik ebből is, hogy bölcsen cselekedett az állatkiállítási szakosztály, midőn elnöki diszes székébe *Bánffy György* grótot ültette, a ki nemcsak egyik legnagyobb birtokosa hazarészünknek, hanem minta gazdája is, a kitől sokan tanulhatnak.

— **Élő szarvasmarháknak Ausztria-Magyarországból Németországba való bevitel.** A cs. és kir. külügyminiszteriumtól nyert értesülés szerint Ausztria-Magyarország területéről az élő szarvasmarhák, az ismert eddigi feltételek mellett Dessau városba is bevihetőek.

— **Marharakodó vasuti állomások megszüntetése Magyarországon.** A „szamosvölgyi vasut” vonala mentén Szolnok-Doboka vármegye területén fekvő Letka, Aranymező és Sajómagyaros nevű marharakodó vasuti állomásokat — mint ilyeneket megszüntetvén, azok nevei a marharakodó állomások névsorából kitörölendők.

— **Állást keres egy jeles elméleti képzettséggel és hosszas gyakorlati tapasztalatokkal bíró családtag gazdatiszt, szerény feltételek mellett.** Állását márczius elsején elfoglalhatja. Bővebb tájékozást nyújt az erdélyi gazdasági egyesület titkára, kinél az illető okmányai is megtekinthetők.

— **Gabonahozatalok a nemzetközi piacokra.** A mint a most közzétett áruforgalmi statisztikai adatokból kitűnik, Európa részére a tengerentúli államokból és európai Oroszországból decz. hó folyamán mintegy 12 millió hektoliter búzát importáltak. A buzaimport viszonyítva a novemberi hozatalhoz kerek 2 millió hektoliterrel nagyobb mennyiségre rug; nem csoda tehát, ha az árak alacsony nívón maradtak. Érdekesnek tartjuk az Európa részére hozott buzamennyiséget a következő adatokkal párhuzamba állítani:

	1892-ben	1891-ben	1889-ben
	hektoliterekben behoztak		
Augusztus havában	8,511.500	12,049.500	6,046.500
Szeptember	8,105.500	13,717.000	5,755.500
Október	12,316.300	13,050.000	6,699.000
November	10,251.500	13,528.500	6,438.500
Deczember	12,148.000	12,750.000	7,250.000
Összesen	51,392.800	66,085.000	33,219.500

Mig tehát 1892-ben hetenkint körülbelül 2,330.000 hektoliter buza érkezett Európába, 1891-ben 3 millió hektoliter. Igen kedvezőtlen körülménynek tekinthető, hogy az európai gabonaszükségletnél nagyobbak voltak a hozatalok. A mult évi termés után Európának hetenkint legfeljebb 1.5—1.6 millió hektoliter búzára lett volna szüksége, hogy az árak a mult évi árak-

kal paritáson maradhattak volna. A nagy különbség az árakat teljesen kizökkentette rendes medrökből és ezáltal igen természetesen a nagy csoport elejét vette, hogy a következő hónapokban is emelkedhessenek az árak, mivel az európai raktári készletek jelentékenyek. A rozs-, kukorica-, árpa- és zabhozatalok is tetemesek úgy, hogy a legjobb esetben is még néhány hónap fog elmulni, a mig a piacokon észrevehető hiány fog mutatkozni gabonaművekben. Igen fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy Oroszországban épen úgy, mint az amerikai Egyesült Államokban is a gabonakészletek most is tetemesek; különösen nagyok Amerikában, a mennyiben ott a mellett, hogy a farmokból a hozatalok állandóan jelentékenyek, a raktári készletek már most is meghaladják a 120 millió bushelt. Az orosz buzakészletek mennyiségét a legújabb adatok közelítőleg 25 millió hektoliterre teszik.

— **Új kulturmérnöki hivatalok.** A kulturmérnöki teendők felszaporodása következtében, mint egy fővárosi lap írja, a kormány két új kulturmérnöki hivatalnak felállítását határozta el. Az új hivatalokat Debreczen és Brassóban fogják szervezni s azok ez évi május elején meg is kezdik működésüket. A debreczeni kulturmérnöki hivatal hatásköre a VI. számú kulturmérnöki terület északi megyéire; a brassyói kulturmérnöki hivatal hatásköre pedig a VII. számú kulturmérnöki terület délkeleti megyéire terjed. Hír szerint még ez év folyamán Aradon is szerveznek kulturmérnöki hivatalt, ama nagy szabású öntözések berendezése céljából, melyre Kvassay Jenő miniszteri tanácsos kezdeményezése alapján az arad-békésmegyei nagybirtokosság vállalkozott. Az új hivatalok szervezésére vonatkozó miniszteri rendelet már a legközelebbi napokban kerül nyilvánosságra.

— **Az állami lótenyészintézetek új katonai felügyelője.** A negyvenöt évi szolgálat után nyugalomba vonult zalabéri Horváth János altábornagy helyébe gyarmatai Durmann Antal méneskari ezredes neveztetett ki az állami lótenyészintézetek katonai felügyelőjévé. Durmann Antal ezredes a huszároktól lépett 1874-ben a méneskarba, s az akkori álmosdi telepörszervezetét vette át, majd a sepsi-szentgyörgyi méntelepnel töltött rövid idő után 1876. aug. elejétől a székesfehérvári telep parancsnokságával bízott meg, s mint az ország ezen legnagyobb méntelepének parancsnoka működött egészen a legutóbbi időkig. Mint boldogult Kozma Ferenczünknek egyik legbuzgóbb munkása, nem csekély mértékben hozzájárult ahhoz, hogy az elhunytak a Dunántul lótenyészésére irányított törekvései sikeresen valósíttassanak. Odaadó buzgalmával kivívta felebbvalói elismerését, s a vezetése alatt álló telep nagyszámú tenyészőinek meleg rokonszenvét, sőt több ízben a legfelsőbb elismerés által való kitüntetések is. Jó katonai, erélyes kezű parancsnok, tetőtől talpig magyar ember, a ki ambícióval és szeretettel szolgálja a lótenyésztés ügyét. Bizvást remélhetjük tehát, hogy új hatáskörében is, a melyet a mérvadó körök teljes bizalmával tölt be, igen jó szolgálatokat fog tenni az ország lótenyészésének.

— **Az államkincstár a háziipar érdekében.** Mint egy fővárosi lap legközelebbi számában írja, a kormány a háziipar terén Békésmegyét választotta ki első helyen kísérelti állomásul. Az államkincstár ugyanis 200.000 méter közönséges és 50,000 méter jobbminőségű dohánycsomagoló vásznat rendelt meg, mely Békésmegyében kizárólag háziipar utján készíttetik. Mező-Berényben 50, Csabán már 20 szövőszéken folyik serényen a munka. Gyakorlottabb szövő-asszonyok 45—50 krt. a kevésbé gyakorlottak 35—40 krt keresnek naponta. Oly rétegek, melyek télen át télenül és kereset nélkül tengődtek. Mező-Berényben szövőtanműhely létesült, hol szepességi szövő-mester a növendékeket öt heti tanfolyam alatt jobbminőségű vászon készítésére tanítja ki. Ezzel rövid idő alatt lesz érve, hogy a lakosság nagy része e nagyforgatású háziiparágban rövid idő alatt teljesen ki fog képezettni.

Sz.-Kereszturi bikavásár. Sz.-Udvarhelyről vett értesülésünk szerint a f. évi márczius 1-én Sz.-Kereszturon megtartandó bika vásár iránt még a romániai tenyésztő közönség körében is oly nagy az érdeklődés, hogy a kereslet előre láthatólag felül fog mulni minden várakozást. Hogy tehát a keresletnek a kínálat is megfelelő legyen s hogy különösen a romániai vevő közönség ezen vásárt bikaszükségletének beszerzésére állandó piacz gyanánt tekinthesse: figyelmeztetjük hazai s különösen erdélyrészi tenyésztő közönségünket, hogy a márczius 1-én megtartandó vásárra tenyészbika állományának kiválóbb példányait felhajtani, saját jól felfogott érdekében, el ne mulassza. Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület megtette a lépéseket az iránt, hogy távolabb lakó tenyésztőink vasúti kedvezményben részesüljenek. S ha ez iránti folyamodványa a kormány által kedvező elintéztést nyer, a kedvezmény megnyerésére szükséges tenyészállat igazolványi lapok az egyesület titkári hivatala által (Sz.-udvarhely, vármegye ház) kiváratra szét fognak küldetni.

Piaczi értesítő.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása az Erdélyi Gazda részére.)

Lőhere. Az enyhe tavaszi idő beállta következtében az üzlet igen élénk és a gazdák részéről igen nagy a kereslet, mely arányban a forgalom is nagy volt. A külföld részéről is a kereslet élénk maradt, csakhogy 74—75 frtnál nem akar feljebb menni és ezen ár mellett minőség szerint bármely mennyiség könnyen volt elhelyezhető. Aprószemű vöröses árúért itt helyben 65—68 frtot, jobb minőségért 70—74 frtot fizetnek.

Luczerna. Szintén igen élénk volt a kereslet és néhány nagyobb tétel gazdák által lett megvéve, egy kisebb tétel nyers árú vidéki állomáson 60 frtjával fizetett. Magkereskedőknél arankamentességre plombozott luczerna minőség szerint 60—74 forintot, plombozatlan aránylag olcsóbban jegyeztetik. Eszendő nyers árú 40—45 frtot, utolsó évi termés, nagyszemű világos mag minőség szerint 55—60 frt.

Répamag Megbízható árú a külföldön immár fogytán van, minélfogva ama termelők is, kik még termésük birtokában vannak, az árakat felemelték, a mennyiben valódi oberndorfi répamagért 100 kilónként 5 márkával

többet követelnek, nemkülönben a többi fajok ára is némileg emelkedett. Piaczunk azonban ezen áremelkedés által nem befolyásoltatta magát és így a múlt heti árak változatlanul megmaradtak. Jegyzéseink: valódi oberndorfi 53—55 forint, valódi olajbogyóalaku 44—46 forint, valódi vörös mammuth 46—48 frt. Az északnemetországi termés olyan, mely délfrancia származású maggal van keverve, a nélkül azonban, hogy vevőre akadt volna, következő árakon ajánlatott: oberndorfi 44—48 frt, olajbogyó alaku 38—40 frt, mammuth 36—38 frt

Vetni való árpából eredeti termés, mint Chevalier, Golden Melon, Hanna stb. szintén forgalmaztatott valamennyi és e helyütt ama örvendetes ténytet konstatálhatjuk, hogy gazdáink a nemes árpafajok iránt mind nagyobb és nagyobb érdeklődést tanúsítanak.

Bíborheréből egy tétel nyers árú 30 forintjával kelt el.

Baltaczimet 18—20 forintjával jegyzünk, árhanyatlás ki van zárva, mert igen sok exportáltatt, a megmaradt vajmi kevés árú pedig alig lesz elegendő a bel-földi szükséglet fedezésére.

Bükköny élénk kereslet mellett 6—7 forintjával jegyeztetik.

Muhart nem keresnek. névleg 5 $\frac{1}{2}$ —6 forintjával jegyzik 100 kilónként helyi állomáson.

Kolozsvár, 1893. febr 9-én. Tiszta buza 6 frt — kr — 7 frt — kr. Rozs 5 frt — kr. — 5 frt 30 kr. Törökbuza 4 frt — kr. — 4 frt 25 kr. Zab 4 frt 20 kr. — 4 frt 50 kr. Széna (legjobb) 2 frt frt 50 kr. Alomszalma 1 40 kr. 10) kilogrammonként. Tüzfű kemény nem uszta-tott 3 frt — kr 1 Köbméter. Marhahús 56 kr. 1 kilo 4 gramm. Burgonya hektoliterenként 4 frt. Diszuózsir 6 kr. 1 kilogramm.

Állatvásárok.

Sertésvásári-jelentés az „Erdélyi Gazda” részére Budapest-Köbánya, 1893. február 10-én. Az üzlet különösen kész áruban szilárd volt, árak emelkedők.

Heti átlagárak: magyar válogatott árú 320—380. klg. nehéz 51—51 $\frac{1}{2}$ kr. 280—300 klg. nehéz 49—50 kr. Öreg 300 klg. tuli 47—48 kr. vidéki sertés 46—48 kr. Szerb 45 — 47 $\frac{1}{2}$ kr román kr. tiszta klgk. Páronként 45 klg. ételsuly levonás és 4% engedmény szokásos.

Éleségárak: Tengeri új 4 75; árpa 5-20 Köbányán átvéve.

Debreczen 1893. február 6. és 7. hetivásári jelentés az „Erdélyi Gazda” részére.

Február 6-iki sertésvásár. Felhajtattott 2500 drb. Eladatott 196) drb. Árak: 6 hónapostól 1 évesig sovány, párja 15—25 frt. Egyévestől 1 $\frac{1}{2}$ évesig soványi 25—35 frt. 1 $\frac{1}{2}$ évesből 2 évesig sovány, párja 35—45 frt. Öreg sovány 45—60 frt. Kővér kilója 40—44 kr.

Február 7-iki ló és marhavasár. Ló felhajtattott 400 drb; eladatott 105 drb. Szarvasmarha felhajtattott 698 drb.; eladatott 306 drb. Árak a megelőző hetiek!

Mütrágyák.

(A Hungária mütrágya- kénvas-, és vegyi ipar részvénytársaság jelentése az «Erdélyi Gazda» részére.

Múlt heti értesítésünk óta az üzleti forgalom nem mutat fel lényeges változást. Rendelvények kielégítő mérvben érkeztek be, nemkülönben érdeklődők is élénken tudakozódnak, mely arra enged következtetni, hogy a hét folyamán még jelentékeny üzleti forgalom fog kifejlődni. E héten Chili Salétrom és Superfoszfátban nagyobb üzletek költöttek. A Chili Salétrom, kénvas Ammoniak és Thomassalal árai szilárdak, annál is inkább mert ezen árúknak némi készlet hiány észlelhető, és újabb behozatal csak korlátozott és a fogyasztást nem egészen kielégítő mennyiségben várható.

Jegyzéseink:

Csonlított Superfoszfát: 18—20% vízben oldható foszforsav $\frac{3}{4}$ —1 $\frac{1}{2}$ légeny f. 5.90—6.— 16—18% vízben oldható foszforsav $\frac{1}{2}$ —1% légeny f. 5.40—5.50.

Prima Superfoszfát: 15—17% vízben oldható foszforsav f. 5.30—5.60.

Ammoniak Superfoszfát: A magas légenyárak folytán szilárdabb 11—12% vízben oldható foszforsav 3—5% légeny tartalommal f. 6.50; 10—12% vízben oldható foszforsav 4—6% légeny tartalommal f. 6.90; 8—10% vízben oldható foszforsav 6—8% légeny tartalommal f. 8.20.

Thomas Salak: Szilárd és nagy forgalmat tüntet fel. Jegyzéseink 18—20% foszforsav 80% porfinomsággal forint 3.40.

Chili Salétrom: Élénk vételkezdésként folytán az üzletben kiváló nagy forgalom nyilvánult és a kínált árú dacára a lényegesen magasabb áraknak készséggel fogadtatott el a vevők részéről. A salétrom rohamos áremelkedése onnan magyarázható, hogy (amint már egyszer említve lón) eladók a szállításokkal nagyon vsszamaradtak. Legmegbízhatóbb jelentések szerint Chiliből szállítattott: 1891. deczembenben 68210 tonna. 1892. januárban 92949 tonna — 161159 tonna. 1892. deczembenben 31250 tonna. 1893. januárban 55050 onna — 86300 tonna, Jegyzésünk: szákkal együtt f. 13 75.

Kénvas Ammoniak: A heteken át észlelt szilárd irányzat tovább tart és folyton nagyobbodik. A forgalom élénkebb és amint látszik, továbbra is így marad. Jegyzéseink 20—21% légenytartalommal f. 15.

Kénvas Kali: Jegyzéseink 94—96% kénvasalkali tart. f. 12.

Kalirétrágya. Jegyzéseink 28—32% kali tartalommal f. 4.50.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

A Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai Részvénytársaság kiadásában Kolozsvárt megjelent és kapható:

Mezőgazdasági Apróságok.

II-ik füzet, ára bérmentes megküldéssel 1 frt 20 kr.

Irta: Ásványi Lajos, a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet intézője.

Ezen 7 ivre terjedő és számos igen sikerült ábrával érzékített munka nagyon érdekesen foglalkozik, különféle kísérleti te. meléssel, a burgonya kultiválóval a kolozsmonostori gazd. tanintézet gazdaságában tenyésztett tiszta vérű pinzgau-fajta szarvasmarhával, az erdélyi szarvasmarha leírásával, a mokány marha ismertetésével, a bivalylyal, végtelenen ismerteti a Hearson-féle tojásköltő gépet stb. stb.

Becses tartalmánál, gyakorlati értékénél s díszes kiállításánál fogva ezen munka nem hiányozhatik egy gazda könyvtárából sem.

Az 1 frt 20 kr. az Erdélyi Gazda előfizetési utalványán is beküldhető.

A közönséges luczerna termesztéséről.

Ára 20 kr, bérmentes megküldéssel 25 kr.

Irta: Ásványi Lajos, a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet intézője.

Tagadhatatlan, hogy a sikeres gazdálkodás egyik legfőbb tényezőjét a kultur növények termesztésének megismerése és azok helyes művelésének módja képezi.

Ily irányban szolgál alapos vezérfonalul a fenn címzett füzet, mely méltó társa az eddigi gazd. egyesület könyvkiadó vállalatában megjelent iker testvérének a „Vörös lőher termesztésének.”

Ezen kis mű ugyanis egy rövid év alatt két kiadást ért, a mi magában véve hallatlan dolog a gazdasági szak-irodalomban; ezen felül azonban a nagyméltóságú földmívelésügyi ministerium német és román nyelvű kiadását is létesítette ugyancsak az erdélyi gazdasági egyesület útján.

A selyemhernyó tenyésztéséről.

Ára 30 kr., bérmentes megküldéssel 35 kr.

8 (4-x) Irta: Ásványi Lajos, a kolozsmonostori magy. kir. gazd. tanintézet intézője.

Gazdasági kultúránk emelkedésével ugyan itt-ott már találkozunk a gazdasági fásítás nyomával is, mindazonáltal tagadhatatlan, hogy e téren még sok a tenni való.

Az eperfa ültetésével nemcsak a fenn jelzett irányban tesszünk egy-egy lépést előre, hanem e mellett alkalmat nyújtunk a mezőgazdaságban egyébként ki nem használható munkacsoport, u. m. az aggok és gyermekek munkaképességének értékesítésére, ha azt a selyemhernyó tenyésztésével egybekapcsoljuk.

Ezen szokatlan és némelyek által igazán indokolatlanul mellőzött ösvény egyenetlése céljából íratott a selyemhernyó tenyésztéshez ez a vezérfonal, melyet gr. Bethlen András földmívelésügyi minister ur ő excellentiája szakközlegeti birálatá nyomán 1892. évi 66515/IV. 10 számú leiratában, mint helyes alapokon nyugvó dolgozatot ismerte el.

Mindhárom füzet egyszerre megrendelve bérmentes megküldéssel 1 frt 70 kr.

Kitünő minőségű

Golden-Melon

tavaszi

sörárpa-vetőmag

nagyobb mennyiségben eladó, mmázsánként

6 frt 80 kr. árban.

Megrendelések

Uradalmi tisztartósághoz

Bethlenbe, intézés idők.

Az erdélyi gazdasági Egylet

heremag tisztító raktárában

K o l o z s v á r t

aranka mentessé tisztított, az állami vetőmag vizsgáló állomás által megvizsgált és mint ilyen államilag olomzárolt

E L S Ó R E N D Ű

teljesen aranka mentes heremag

készletet átvettük és azt ezennel kisebb mennyiségekben is

V E T Ő M A G N A K

a gazdaközönség rendelkezésére bocsátjuk, és pedig metermázsánként, eredeti plombozott zsákokban

78 f o r i n t é r t

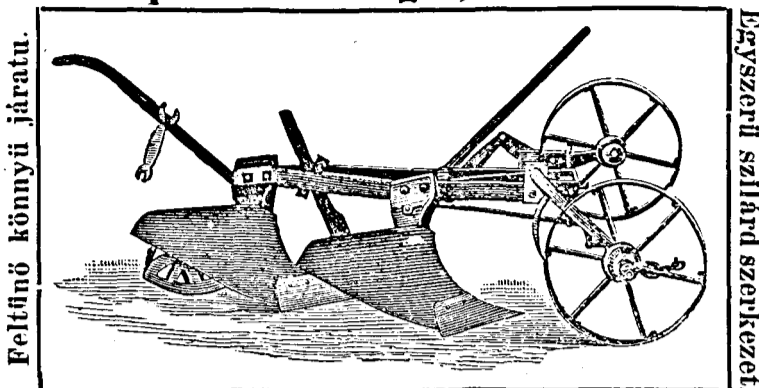
a kolozsvári közraktárakban.

Kolozsvárt 1893 január 21.

Fleischl Samu,

budapesti termény és bizományi üzleté-
nek kolozsvári fiókja
Főtér 22. szám.

Szép munkát végez, nem farol.

Felfűző könnyű járata.

Egyszerű szilárd szerkezet.

A legolcsóbb kétvasu eke ára 55 fo-
rint = 110 korona.

SIMONFFI ISTVÁN

mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje

Kolozsvárt, kultorda-utca 48 szám.

Elvállal mindennemű gépek kijavítását.

Elfogad megrendeléseket gőzgépek, gőszivattyúk, maláta zúzó, malomszerkezetek, kút- és vízvezetékek elkészítésére.

Készletet tart saját gyártmányaiból: egyes-, kettős- és három borzadás ekék és taligák, új szerkezetű váltó- vagy hegyi ekék és boronákból; továbbá kézi- és járgányos cséplő-gépek, szelelő rosták, kukorica morzsolók, szőlő-zúzó, borsajtók és több más gépekből, melyeket a n. é. gazdaközönség b. figyelmébe ajánl.

Készítményei jóságáért felelősséget vállal.

14 (1-10)

Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Egy gazda se

mulassza el, saját jól felfo-
gott érdekében mielőtt mag-
szükségletét fedezi

Haldek Ignác

magkereskedéséből

(Budapest Károly körút 9.sz.)

ajánlatot kérni.

16 (1=)

LEGKITÜNÖBB MAGVAK

kaphatók

Mauthner Ödön

magkereskedésében

Főüzlet : BUDAPESTEN Fióküzlet :
Andrássy-ut 23. sz. Koronaherczeg-utca 18.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve
küldetik.

6 (7-52)